

Fredningen

Området, der er på 124 ha, blev fredet i 1985. Fredningen har til formål at sikre områdets geologiske, biologiske og landskabelige værdier samt give offentligheden adgang til området. De fredede arealer er, bortset fra de offentlige opholdsarealer, privatejede.

Beliggenhed

Bryrup Langsø er en langstrakt, forholdsvis lavvandet sø. Omkring halvdelen af søen har vanddybder, der er mindre end 5 m. Den største dybde i søen er 9 m. Hovedtilløbet er Nimdrup Bæk, og søen afleder vand til Salten Å via Kvindsø og Kulso. Fra Salten Å strømmer vandet videre ud i Gudenåens hovedløb.

Landskabet

Landskabet har fået sin særprægede form under den sidste istids store afsmeltninger. Søerne Karlso, Langsø, Kulso og Kvindsø er beliggende i bunden af en stor tunneldal, hvor vandet strømmede mod vest til smellevandsletterne.

Turene

Den afmærkede rute omkring Karlso er 1,5 km lang (ca. 30 min. vandring). Ved den østlige side findes et bade- og opholdsareal.

Den afmærkede rute langs Bryrup Langsø og omkring opholdsarealet ved Grenen er ialt 3 km (ca. 1 times vandring). Fra udsigtspunktet er der en fin udsigt over området.

Langtursstien Horsens – Silkeborg er en gang- og cykelsti på ca. 60 km, anlagt da jernbanen indstillede driften i 1968. På en mindre strækning (Bryrup – Vrads) er der bevaret et stykke af banen, der i dag drives som veteranbane.

Planter og dyr

Det varierede landskab med søer, skove og heder giver vokse- og levesteder for et rigt og varieret plante- og dyreliv.

Bryrup Langsø og Karlso er nærings-rige søer. Bryrup Langsø er rig på smådyr - 134 arter har deres levested her bl.a. er der registreret 9 iglearter. Af fisk findes bl.a. Aborre, Gødde og Skalle. Langs søbredden vokser vort største græs Tagrør, som kan blive op til 4 m høj. Gul Iris, en 60-120 cm høj sumpplante, som blomstrer i juni og juli, ses også langs bredden.

Fuglelivet ved søerne er præget af bl.a. Blishøne, Gråand, Toppet Lappedykker, som yngler i området.

Hedens mest karakteristiske plante er Hedelyng, som er en stedsegrøn dværgbusk. Hedelyng har en maksimal alder på ca. 25-30 år. Formering sker primært ved frø, som kræver lys og varme for at spire. Efterhånden som hedelyngen bliver ældre breder revlingen sig mere og mere. Revling, er en stedsegrøn dværgbusk med lange krybende og rodstående skud, som kan overgro andre planter. Den årlige tilvækst kan være 10-15 cm.

Bølget Bunke er en løst tueformet græs, som via vindspredte frø kan etablere sig og efterhånden overtage dominansen i meget unge eller gamle lyng- og revlingeheder.

Nogle af de fredede padder og krybdyr kan med held opleves i området bl.a. Grøn Fro, Markfirben, Snog og Hugorm. Deres levesteder ødelægges, hvis skrænter og andre udyrkede arealer gror til eller opdyrkes.

Tegn. Jens Kirkeby

Toppet Lappedykker

Naturplejen

Naturen i området plejes af Århus Amt i samarbejde med ejerne. Målet er at bevare det åbne og varierede landskab med grupper af Eg og Ene, samt forsøge at holde "Grenen" med omkringliggende arealer åbne og delvis lyngklædte. Plejeindgreb består typisk af rydning af selvsåede træer og buske, mens græssende dyr sørger for den vedligeholdende pleje, som det bl.a. kan ses ved "Grenen".

Bryrup Langsø og Karlso

- et fredet naturområde

Færdsel og ophold

Til gæsten i det fredede område

Selvom du færdes i et fredet område med offentlig adgang, bør du være opmærksom på, at jorden i de fleste tilfælde er privatejet og stadig anvendes til land- og skovbrug. Her gælder naturbeskyttelseslovens almindelige regler for færdsel i naturen. Særligt understreges, at færdsel i naturen sker på eget ansvar – også på arealer med græssende dyr.

Naturbeskyttelseslovens almindelige regler

Der er adgang til at gå og cykle:

- På anlagte veje og befæstede stier i det åbne land og i skove.

Der er adgang til at gå og opholde sig:

- I offentlige skove – også uden for vejene
- I private skove – kun på veje og stier
- På udyrkede arealer – der ikke er hegnede

Private områder har begrænsninger

- Man må ikke gøre ophold inden for en afstand af 150 m fra beboelsesbygninger i skove og på udyrkede arealer.
- Der er kun adgang fra kl. 7 til solnedgang (nov.- feb. fra solopgang til solnedgang).

Særligt for Bryrup Langsø og Karlso

- På turistbureauet i Bryrup kan der købes fiskekort samt kort over fiskemuligheder.
- I næringsrige søer kan blågrønalger formere sig voldsomt i varme perioder. Det frarådes at bade i søerne, hvis der har dannet sig en tyk grønlig suppe.

Kollektive transportmuligheder

Til området kører buslinje 215 (Vejle – Nørre Snede – Silkeborg).

Stierne

Stierne i området er primitive, idet man kun har ønsket at sikre, at ruterne er fremkommelige. Ruterne er afmærkede med lave træpæle med et symbol på. Gummistøvler kan være nødvendigt fodtøj på stierne i våde perioder.

Tips til turen

En kikkert er god at have ved hånden, hvis du er fugleinteresseret.

Værn om naturen - Efterlad kun fodspor - God tur!

